DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEMEL DİNÎ BİLGİLER (İSLAM 2)

İMAN

Neler Öğreneceğiz?

1. İman ve İslam Kavramları
2. İslam İnancının Temel Kaynakları
3. İman ve İmanın Mahiyeti
4. İmanın Geçerli Olmasının Şartları
5. İnanç Bakımından İnsanlar
6. İslam İnanç Esasları

- **“Allah (c.c.) katında din İslam’dır…” (Âl-i İmrân suresi, 19. ayet.) ayetinden ne anlıyorsunuz?**

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

1. İman ve İslam Kavramları

- İslam dini; Yüce Allah'ın Peygamberimize vahiy yoluyla bildirdiği ilahi bir inanç, ibadet, ahlak ve hukuk sistemidir.
- İslam'ı tanımak için onu tüm boyutlarıyla ele almak ve kendi sistemi içinde kullandığı kavramları bilmek gerekir.
- İman, İslam, akaid, itikat, teklif, mükellef, mümin, Müslüman gibi kavramlar bunlardan bazılarıdır.

1. ÜNİTE /İMAN

Akide:
Düğümlemek.

Akaid: Akide kelimesinin çoğuludur. İnanç esasları demektir.

İtikat: Akide kelimesiyle aynı kökten gelir ve iman ile eş anlamlı olarak kullanılır. Düğüm atmışçasına bağlanmak, bir şeye gönülden inanmak demektir.

1. ÜNİTE /İMAN

İslam akaidi: İslam inanç sitemi. İslam dininin iman edilmesi gereken temel esasları.

Akaid ilmi: İslam dininde inanılması gereken esasları konu edinen ilim.

1. ÜNİTE /İMAN

Teklif: Yüce Allah'ın bir işi yapma veya yapmama hususunda kullarını yükümlü tutmasına denir.

Mükellef: Allah'ın emir ve yasakları anlamındaki tekliflerine muhatap olan, aklı başında ve ergenlik çağına gelmiş kişilere denir.

1. ÜNİTE /İMAN

- Mükellef kabul edilen kişiler dinimizde itikadi, ameli ve ahlaki bütün emir ve yasaklardan sorumludur.

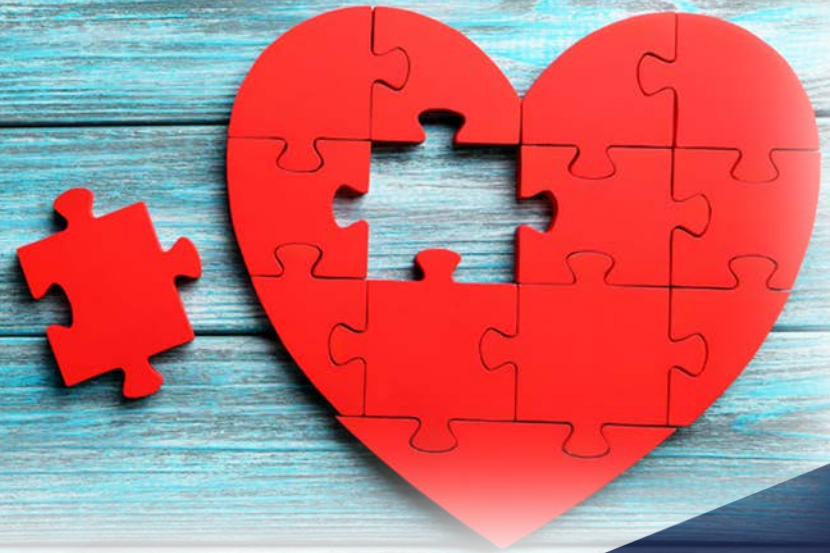

1. ÜNİTE /İMAN

- Bir kimsenin mümin ve Müslüman olabilmesi için en başta dinimizin iman esasları olarak belirlenmiş inanç konularını kalben tasdik etmesi gerekir.

1. ÜNİTE /İMAN

- **İman;** kelime itibariyle bir kimsenin şüphe duymaksızın bir şeyi kabul etmesi, doğrulaması, onaylaması ve tasdik etmesi anlamına gelir.
- Ayrıca güven vermek, güvenlikte olmak, içten ve yürekten inanmak gibi anlamları da vardır.

- Bir terim olarak **iman;** Allah'ın varlığına ve birliğine; Hz. Muhammed'in Allah'ın hak peygamberi olduğuna inanmak,
- Getirdiği haberler ve hükümler konusunda Hz. Peygamber'i tasdik etmek, doğrulamak; onun haber verdiği şeyleri kabul edip doğru olduklarına gönülden inanmak demektir.

1. ÜNİTE /İMAN

- Akaid ilminde ayrıntılı bir şekilde incelenen iman, dinin diğer boyutlarına göre üzerinde en çok durulan konudur.

- Çünkü dinin merkezinde iman vardır, dinî hayatın tamamı da imana göre anlam ve değer kazanır.

Mümin; inanan kişi demektir.

Allah'a, Hz. Peygamber'e ve onun din olarak getirdiği her şeye yürekten inanıp kabul ve tasdik edenlere **mümin** denir.

- Bir kimsenin mümin olabilmesi için öncelikle Allah'ın varlığını ve birliğini kabul etmesi, Hz. Muhammed'in Allah'ın kulu ve resulü olduğuna şahitlik etmesi gerekir.

- Bunlar, Kelime-i tevhid ve Kelime-i şehadet'te özetlenmiştir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Lâ İlâhe İllallah Muhammedün Resûlullah

Allah’tan başka ilah yoktur. Hz. Muhammed Allah’ın resulüdür.

Eşhedü en lâ ilâhe illallah
ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluhû

Ben şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur ve yine şahitlik ederim ki Hz. Muhammed Allah'ın kulu ve resulüdür.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Bununla beraber;

Kur’an ve sünnette açıklanan imanın altı esasını kabul etmek

İslam'ın itikadi, ameli ve ahlaki hükümlerinin tamamına inanmak

Farzları, helal ve haramları tasdik etmek

mümin olmanın diğer şartlarıdır.

1. ÜNİTE /İMAN

- **İslam** kelime olarak teslimiyet, itaat etmek, boyun eğmek, bağlanmak, barış ve esenlikte olmaktır.

- Terim olarak ise **İslam;** Yüce Allah'a itaat etmek, Hz. Peygamber'in getirdiği şeylerin hepsini kalp ile tasdik edip dil ile söyleyerek Allah'ın emir ve yasakları doğrultusunda yaşamaktır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Peygamberimiz buyuruyor ki:

- "...İman; Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe inanmandır. Yine iman; kadere, hayrın ve şerrin Allah'tan geldiğine inanmandır.

- İslam; Allah'tan başka ilah olmadığına, Muhammed'in de Allah'ın Resûlü olduğuna şehadet etmen, namazı dosdoğru kılman, zekâtı vermen, Ramazan orucunu tutman ve gücün yeterse Kâbe'yi haccetmendir. İhsan, Allah'a onu görüyormuşsun gibi kulluk etmendir. Sen onu görmüyorsan da O seni mutlaka görüyor..."

(Müslim, İman, 1; Buhârî, İman, 37.)

1. ÜNİTE /İMAN

- Allah'ın dinine teslim olan, Hz. Peygamber'in bildirdiği her şeye gönülden bağlanan, inandıklarını yaşamaya çalışan, ibadetlerini yerine getiren ve dinin güzel ahlakını davranışlarına yansıtan kişiye **Müslüman** denir.

- İslam alimleri, iman ve İslam ilişkisini ele alırken bu iki kelimeyi anlamları ve içerikleri bakımından değerlendirmişlerdir:

İmam Maturidi:

- "İslam; kişinin kendini bütünüyle Allah'a teslim etmesi, sadece ve tamamıyla O'na kulluk edip ortak koşmamasıdır."

İmam Eş'ari:

- "İslam; Allah'a tam teslimiyet, hükümlerine boyun eğmek ve emirlerine uymaktır."

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ragıp el-İsfahani:

- "İslam; kalpteki inancı dille ifade edip fiillerle gereğini yerine getirmek suretiyle Allah'ın takdir ettiği ve hükmettiği her hususta boyun eğip teslimiyet göstermektir."

Seyyid Şerif Cürcani:

- "İslam; "Hz. Peygamber'in haber verdiklerini samimiyetle benimseyip onlara uymaktır."

1. ÜNİTE /İMAN

- İman içte ve kalpte; İslam ise dışta ve görünürde olandır.
- İman kalbin tasdiki; İslam ise amel ve davranışlarla bu tasdikin eyleme taşınmasıdır.

"...Eğer bir hususta anlaşmazlığa düşerseniz, Allah'a ve ahirete gerçekten inanıyorsanız, onu Allah'a ve Resul'e götürün. Bu hem hayırlı hem de netice bakımından daha güzeldir." (Nisa suresi, 59. ayet.)

- **Yukarıdaki ayette "anlaşmazlığı Allah'a ve Resul'e götürmek" ifadesinden ne anlıyorsunuz?**

2. İslam İnancının Temel Kaynakları

- İslam'da inanç, ibadet, ahlak ve hukuk konularında başvuru kaynağı olarak kullanılan dinî deliller, **edille-i şer'iyye** kavramıyla ifade edilir.

- Bu delillerden birincisi; **Kur'an-ı Kerim**

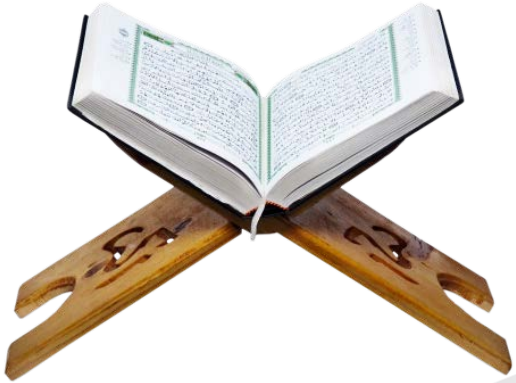

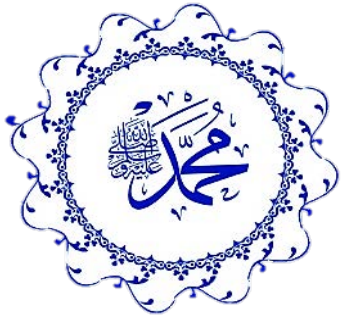

- ikincisi Peygamberimizin söz ve davranışları olan **sünnet**'tir.

- Kur’an, insanlara neyin iyi neyin kötü olduğunu, Allah katında davranışlarımızın değerinin ne olduğunu açıklar.

- Sünnet ise Kur’an’ın açıklamalarının nasıl uygulanacağını gösterir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Peygamberimiz buyuruyor ki:

- "Size iki şey bırakıyorum, onlara sımsıkı sarıldığınız sürece yolunuzu şaşırmayacaksınız: Allah'ın Kitabı ve Peygamberinin sünneti."

(İmam Malik, Muvatta, Kader, 3.)

Kur'an-ı Kerim:

Yüce Allah'ın Peygamberimize Arapça olarak indirdiği, mushaflarda yazılmış, lafzıyla ibadet edilen ve bizlere kadar tevatür yoluyla nakledilmiş son ilahî kitaptır.

1. ÜNİTE /İMAN

- Allah'ın koruması altında günümüze kadar gelen Kur'an-ı Kerim'in, Peygamberimize indirildiği haliyle hiçbir değişikliğe uğramadan bizlere intikal ettiği konusunda bütün Müslümanlar ittifak halindedir.

1. ÜNİTE /İMAN

- Kur’an-ı Kerim; inanç, ibadet ve ahlak konularında olduğu gibi insanların fert ve toplum hayatını düzenleyici hükümleri de içeren bir kitaptır.

- Bu sebeple yalnız inanç konuları değil; ibadet, muamelat, hukuk, ahlak, siyaset gibi hayatın bütününde karşılaştığımız her konuda ilk başvuracağımız kaynak Kur’an-ı Kerim’dir.

1. ÜNİTE /İMAN

- İman esasları en yalın biçimiyle Kur'an-ı Kerim'de yer alır.

- Allah'a ve ahiret gününe iman etmek, peygamberleri, kitapları ve bir bütün olarak vahyi kabul etmek, meleklere inanmak gibi inanç konuları Kur'an ayetlerinde kesin bir şekilde dile getirilir.

1. ÜNİTE /İMAN

- Kur'an-ı Kerim ibadetler konusunda da temel kaynaktır.
- Ancak Kur’an, ibadetlerle ilgili hükümleri ana hatlarıyla ve genel çizgileriyle ortaya koyar, detaylara inmez.
- İbadetlerin detaylarını ve nasıl yapılacaklarını Peygamberimizin fiili uygulamalarından ve hadislerinden öğreniriz.

- Kur’an-ı Kerim, inanç ve ibadetlerle ilgili sorumluluklarımızın yanı sıra ahlaki görevlerimizi de dile getiren bir kitaptır.

- Kur’an-ı Kerim’de ihlas, takva, doğruluk, adalet, cömertlik, sevgi, ana-babaya iyilik gibi güzel huylardan da bahsedilir ve Müslümanların bu sıfatları taşıması emredilir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- **Sünnet;** Hz. Peygamberimizin yaşayışı, dinde tuttuğu yol ve bizlere bıraktığı gelenektir.

1. ÜNİTE /İMAN

Hadis ise; Peygamberimizin söz, fiil ve takrirlerinin sahabe vasıtasıyla bizlere ulaştırıldığı metinlerdir.

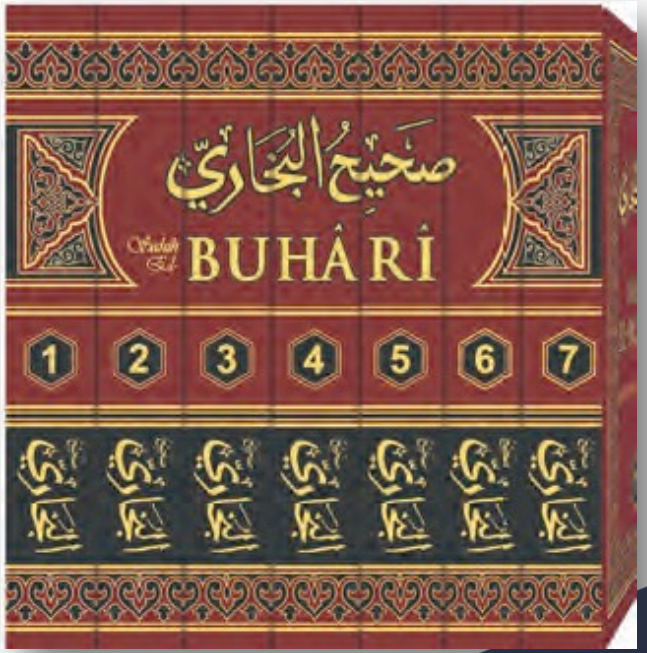

- Peygamberimizin dinî yaşayışı, sözleri ve davranışları Müslümanlar için çok önemlidir ve bu nedenle Kur’an-ı Kerim’den sonra İslam’ın ikinci ana kaynağıdır.

- Peygamberimiz Kur'an-ı Kerim'in yaşayan hâli gibidir.

- Hz. Aişe, kendisinden Peygamber Efendimizin ahlakını anlatmasını isteyen bir sahabiye, *"Sen Kur'an okuyorsun değil mi? İşte, Peygamberin ahlakı Kur'an idi."* diye cevap vermiştir.

(Müslim, Müsâfirîn, 139.)

1. ÜNİTE /İMAN

- Peygamber Efendimizin sünnetine uymak, onun yolunu takip etmek Müslümanlar için vazgeçilmez bir husustur.

- Kur'an-ı Kerimde Peygamberimizin söz ve fiilleriyle örnek alınması gereken bir önder olduğu ve Allah'ın sevgisini kazanabilme yolunun Hz. Peygamber'e uymaktan geçtiği belirtilmiştir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "Ey inananlar! Andolsun ki sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok anan kimseler için Resulullah (Allah'ın Elçisi) en güzel örnektir."

(Ahzab suresi, 21. ayet.)

- "De ki: 'Eğer Allah'ı seviyorsanız bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.'"

(Al-i İmran suresi, 31. ayet.)

- İslam alimleri hüküm çıkarmada sünnetin başvurulacak bir delil olduğunu kabul etmişler ve kabullerini ayetlerle ispat etmişlerdir.

- Müslümanların herhangi bir anlaşmazlık durumunda Hz. Peygamber'in hakemliğine başvurmalarını ve onun hükmünü tam bir teslimiyetle kabul etmeleri imanın bir gereğidir.

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "...Peygamber size ne verirse onu alın, sizi neden menederse ondan geri durun..."

(Haşr suresi, 7. ayet.)

- "Hayır! Rabbine Andolsun ki onlar, aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp, sonra da verdiğin hükme, içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın, tam bir teslimiyetle boyun eğmedikçe iman etmiş olmazlar."

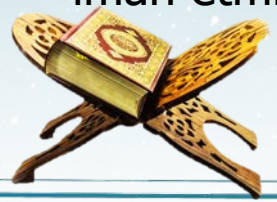

(Nisa suresi, 65. ayet.)

1. ÜNİTE /İMAN

- Hadislerin ve sünnetin dinde hangi durumlarda ve nasıl delil olabileceğini kavrayabilmek için öncelikle hadislerin bazı açılardan tasniflerini bilmek gerekir.

- Hadisler, rivayetleri nesilden nesile aktaran kişilerin sayısı açısından **mütevâtir, meşhur** ve **âhâd** şeklinde üç kısma ayrılır.

- Sağlamlık açısından da **sahih, hasen** ve **zayıf** olmak üzere üç başlıkta değerlendirilir.

1. ÜNİTE /İMAN

- Bir hadisin mütevâtir olmasının anlamı, o hadisin Hz. Peygamber tarafından söylendiğinin kesin olmasıdır.

- Hadislerin ve sünnetin mütevâtir olanları hem inanç hem de ibadet konusunda kesin delildir ve onlarla amel edilir.

1. ÜNİTE /İMAN

- İslam âlimleri mütevâtir hadisi inkâr edenleri Müslüman olarak görmemişler, sahih hadisin inkarını ise büyük günah olarak kabul etmişlerdir.

- Bizler sünnete uymakla ve Peygamberimizin hayatını öğrenmekle yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim'i daha iyi anlar ve yaşarız.

- Çünkü Peygamberimiz hem Kur'an-ı Kerim'i en güzel şekilde yaşamış hem de en güzel şekilde açıklamıştır.

- Bu sebeple sünneti dikkate almayan yaklaşımlar ve dinî yorumlama biçimleri, İslam alimleri tarafından doğru bulunmamıştır.

- **Bir insanın İslam dinine girmesi ve bu dinde kalması için neler yapması gerekir?**

3. İman ve İmanın Mahiyeti

- İman, İslam'ın inanç esaslarını kabul etmekle gerçekleşir.
- Bir kimse mümin olabilmek için imanın şartlarını benimsemek durumundadır.
- Bu anlamda inanılacak şeylerin tamamına ayrıntıya girmeksizin inanmaya **icmali iman** denir.

1. ÜNİTE /İMAN

- İcmali iman, kısaca imanın şartlarını kabul etmek demektir.

- Bunun en özlü biçimi kelime-i tevhid ve kelime-i şehadette belirtilen; Allah'ın varlığına ve birliğine inanmak, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Allah'ın kulu ve resulü olduğuna şahitlik etmektir.

1. ÜNİTE /İMAN

- İman edilmesi gereken şeylerin her birine ayrıntılarıyla inanmaya da **tafsili iman** denir.

- Tafsili imanda öncelikle imanın altı esasına iman etmek; daha sonra da Hz. Peygamber'in getirdiği dine ait tüm inanç, ibadet, ahlak ve hukuk esaslarını gönülden kabul etmek gerekir.

1. ÜNİTE /İMAN

- İmanın mahiyeti ve nasıl gerçekleştiği konusunda İslam alimleri ve mezhepler arasında farklı yaklaşımlar söz konusudur.

1. ÜNİTE /İMAN

- Ehl-i sünnet alimlerinin çoğunluğu imanın mahallinin kalp olduğunu söylemişler, imanı dil ile açıklamayı imanın asli şartı değil Müslüman olduğunu ilan etmenin bir gereği olarak kabul etmişlerdir.

1. ÜNİTE /İMAN

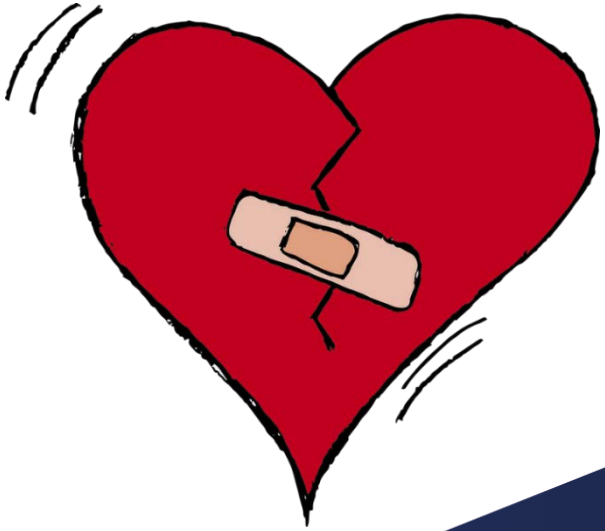

- Ehl-i Sünnet anlayışında olmalarına rağmen bazı mezhep imamlarına ve özellikle hadis alimlerine göre ise iman; dil ile ikrar, kalp ile tasdik ve rükünlerle ameldir.

- Ancak bu görüşte olanlar ameli terk edenleri fâsık saymışlarsa da mümin olmadıklarını söylememişlerdir.

- Hariciler ve Mutezile mezhebine göre bir kimse kalp ile tasdik edip dil ile ikrar etmesine rağmen bunlarla amel etmezse mümin sayılmaz.
- Haricilere göre bu kimse kâfir olur.
- Mutezileye göre ise ne mümin ne de kâfirdir.

1. ÜNİTE /İMAN

- Mürcie ve Kerramiye mezheplerine göre bir kimse dil ile inandığını belirtmişse o kimse mümin sayılır.

1. ÜNİTE /İMAN

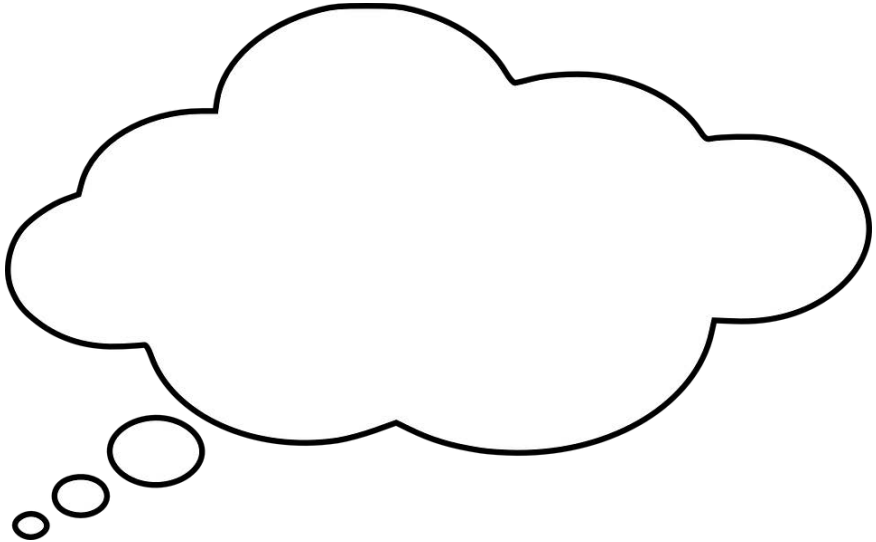

- Cehmiyye ve Neccâriyye mezhepleri ise imanın tasdik değil, imanla ilgili konuları bilmekten ibaret olduğunu iddia etmişlerdir.

- Sonuç olarak bu konuda Ehl-i sünnetin görüşü en doğru görüş olup; bir kimse Hz. Peygamber'in getirdiklerini kalbiyle tasdik ediyorsa o kimse Allah katında mümindir.

- İnsan kalbinde olanı diliyle ifade eder veya imanını ibadetlerle gösterirse onun mümin olduğuna hükmedilir ve ona mümin olarak muamele edilir.

- Bir insanın imanında zirve noktaya ulaşması için ise kalben tasdik edip dil ile ikrar ettiği hususları hayatında fiili olarak da yaşaması gerekir.

- Kişiyi hem Allah katında hem de insanlar arasında değerli kılan şey; kalbiyle dilinin, özüyle sözünün bir olmasıdır

- **Sizce imanın geçerli olması için hangi şartları taşıması gerekir?**

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

4. İmanın Geçerli Olmasının Şartları

- İslam alimleri bir kimsenin imanının geçerli olabilmesi ve kişiyi ahirette kurtuluşa erdirebilmesi için bazı şartlar belirlemişlerdir.

- İman, yeis (ümitsizlik) içindeyken olmamalıdır.

- Hayatının son anında ve yaşamaktan tamamen ümidini kesmişken "iman ettim." demek kişiyi kurtarmaz.

- Firavun'un helak anında suda boğulurken "Ben de iman ettim." demesi, yeis halinde gerçekleşen imana örnek verilir ve geçerli olmadığı bildirilir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ömer Nesefî:

- "İman, ümitsizlik halinde olmamalıdır. Bir kimse, son nefesinde, çekeceği azabı görür ve korkusundan iman ederse bu kimsenin imanı makbul değildir."

Aliyyü'l-Kâri:

- "Kişinin öleceğinin kesinleştiği son nefes anında yapılan iman kabul edilmez. Ölümün kesinleşmesi anında asinin tövbesi ve kâfirin imanı kabul olmaz."

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "Artık o çetin azabımızı gördükleri zaman 'Allah'a inandık ve O'na ortak koştuğumuz şeyleri inkâr ettik' derler. Fakat azabımızı gördükleri zaman imanları kendilerine bir fayda vermeyecektir. Allah'ın kulları hakkında süregelen âdeti budur. İşte o zaman kâfirler hüsrana uğrayacaklardır."

(Yunus suresi, 90-91. ayetler)

- "Kötülükleri yapıp yapıp da kendisine ölüm gelip çatınca; 'Ben şimdi tövbe ettim.' diyen kimseler ile kâfir olarak ölen kimselerin (tövbeleri geçerli) değildir. Bunlara ahirette elem dolu bir azap hazırlanmıştır."

(Nisa suresi, 18. ayet.)

- Samimi bir imanda şüphe olmamalıdır.

- Mümin, iman edilmesi gereken şeylere şüphesiz ve kesin bir şekilde iman etmelidir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- "Mümin gerçekten mümindir, kâfir de gerçekten kâfirdir. Küfürde şüphe olmadığı gibi imanda da şüphe olmaz. Çünkü Allah Teala müminler için **"İşte onlar gerçek müminlerdir..."** buyurduğu gibi kâfirler için de **"...İşte onlar gerçek kâfirlerdir..."** buyurmuştur. Bu sebeple kişinin şüpheye düşmeksizin 'ben gerçekten müminim' demesi gerekir."

İmam-ı Azam Ebu Hanife:

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "İman edenler ancak, Allah'a ve Peygamberine inanan, sonra şüpheye düşmeyen, Allah yolunda mallarıyla ve canlarıyla cihad edenlerdir. İşte onlar doğru kimselerin ta kendileridir."

(Hucurat suresi, 15. ayet.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Mümin korku ile ümit arasında bulunmalıdır.

- Kişinin "Nasıl olsa imanım var, o halde muhakkak Cennete giderim." düşüncesiyle kendinden emin olup amelleri boşlaması veya "Çok günah işledim, ben muhakkak cehennemliğim." diyerek affedilmekten ümidini kesmesi imana uygun bir tavır değildir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- "Allah'ın rahmetinden ümidini kesmek de azabından emin olmak da küfürdür. Çünkü Allah'ın rahmetinden ümidini ancak kâfirler keser ve Allah'ın azabından ancak hüsrana uğrayanlar emin olur."

Teftâzânî:

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "Haktan sapmış olanlardan başka kim rabbimin rahmetinden ümit keser!.."

(Hicr suresi, 56. ayet.)

- Dinde farz veya haram olduğu kesin olan bir hükmü kabul etmemek de imanın ruhuna aykırıdır.

- Mesela namazın farz, içki içmenin haram olduğunu kendi hür iradesiyle inkâr eden veya bunları alaya alan, "Artık bunların devri geçti." diyen bir kimseye mümin denilemez.

- Küfrü gerektiren ve kişiyi iman dairesinden çıkaran söz ve davranışlardan uzak durmak gerekir.

- "İster küçük ister büyük olsun, kat'i delillerle masiyet olarak bilinen bir şeyi helal görmek, küçümsemek ve şeriatı alaya almak küfürdür."

Teftâzânî:

1. ÜNİTE /İMAN

- İman, sadece sözde kalmamalı, samimi bir şekilde kalbin tasdikine dayanmalıdır.

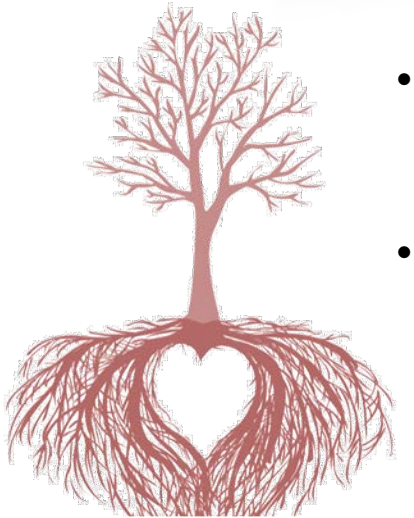

- İmanın geçerli olabilmesi için bir insanın sadece diliyle iman ettiğini söylemesi yeterli değildir.
- Gerçek manada iman samimi duygularla kalpte yer eder.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "İnsanlardan Allah'a ve ahiret gününe iman ettik diyen kimseler vardır. Halbuki onlar mü'min değillerdir."

(Bakara suresi, 8. ayet.)

- "Ey Peygamber! Ağızlarıyla 'iman ettik' deyip kalpleriyle iman etmemiş olanlardan ve Yahudilerden küfürde yarış edenler seni üzmesin..."

(Maide suresi, 41. ayet.)

- İman edilmesi gereken şeylerin tamamına eksiksiz bir şekilde iman etmek gerekir.

- İman edilecek şeylerin bir kısmına iman edip bir kısmına iman etmeyen kimseler mümin sayılmaz.

- Çünkü iman bütünlük ister, iman esaslarının hepsine inanmayı gerektirir.

1. ÜNİTE /İMAN

- İmanın herhangi bir baskı, tehdit, zorlama olmaksızın kişinin özgür iradesiyle gerçekleşmesi gerekir.

- **İnanç bakımından insanlar arasında ne gibi farklar vardır?**

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

5. İnanç Bakımından İnsanlar

- Kur'an-ı Kerim'de iman edip etmeme bakımından insanlar **mümin**, **münafık** ve **kâfir** gibi farklı isimlerle nitelendirilmişlerdir.

- Yüzlerce ayette müminlerin, münafıkların ve kâfirlerin özelliklerine değinilmiş, her bir grup diğerine göre ayırt edici vasıflarıyla tanıtılmıştır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Mümin

- Allah'a, Hz. Peygamber'e ve onun haber verdiği her şeye hak ve gerçek olarak yürekten inanmaya **iman**, bu şekilde inanılması gereken şeyleri kabul ve tasdik eden kimseye **mümin** denir.

- Müminler ahirette cennete girecekler, orada pek çok nimete kavuşacaklardır.
- Günahkâr müminler, suçları ölçüsünde ahirette cezalandırılsalar da sonunda cennete gireceklerdir.
- Müminlerin kurtuluşa erecekleri ve cennetlik olacaklarına dair Kur'an'da pek çok ayet vardır.

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "İman edip salih ameller işleyenlere gelince, yaratılmışların en hayırlısı bunlardır. Onların Rableri katındaki mükâfatları, zemininden ırmaklar akan, içinde devamlı olarak kalacakları Adn cennetleridir. Allah kendilerinden hoşnut olmuş, onlar da Allah'tan hoşnut olmuşlardır. Bu söylenenler hep Rabbi'nden korkan (O'na saygı gösterenler) içindir."

(Beyyine suresi, 7-8. ayetler.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Münafık

- İslam'da inanılması gereken esaslara kalbi ile inanmadığı halde söz ve davranışları ile inanmış gibi görünen kişidir.

1. ÜNİTE /İMAN

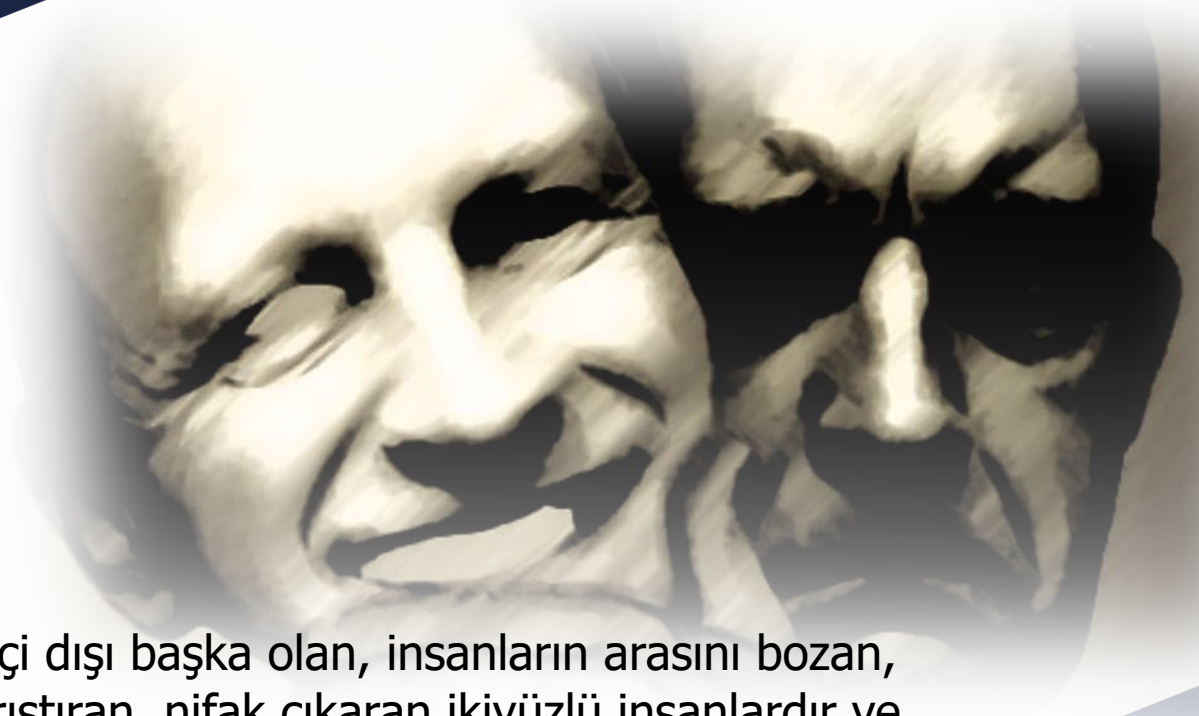

- Münafıklar içi dışı başka olan, insanların arasını bozan, toplumu karıştıran, nifak çıkaran ikiyüzlü insanlardır ve bu yönleriyle İslam toplumları için inanmadığını açıkça söyleyen kâfirlerden daha tehlikelidirler.

- Münafıklar dıştan Müslümanmış gibi göründüklerinden onları tanımak ve tehlikelerine karşı tedbir almak kolay olmaz.

- İçten içe Müslüman toplumun huzur ve düzenini bozup, Müslümanlara zarar verirler.

- Münafıklar dünyada mümin muamelesi görseler de Allah katında kâfirdirler ve ahirette cehenneme atılacak ve orada ebedi olarak kalacaklardır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "İnsanlardan bazıları da vardır ki, inanmadıkları halde 'Allah'a ve ahiret gününe inandık' derler."

(Bakara suresi, 8. ayet.)

- "Şüphe yok ki münafıklar, cehennemin en alt katındadırlar. Artık onlara asla bir yardımcı da bulamazsın."

(Nisa suresi, 145. ayet.)

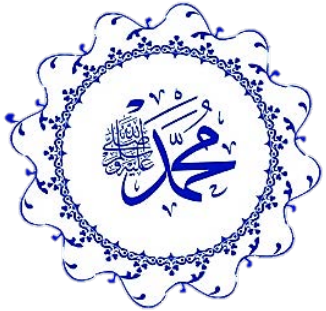

Peygamberimiz buyuruyor ki:

- "Münafığın alameti üçtür: Konuştuğu zaman yalan söyler; vadettiğini yerine getirmez ve emanete hıyanet eder."

(Buhârî, İman, 24; Müslim, İman, 107-108.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kâfir

- Küfür sözlükte; hakikati örtmek, nankörlük ve inkâr etmek anlamlarına gelir. İslam dininin inanç esaslarına inanmayan, Hz. Peygamberin Yüce Allah'tan getirdiği dinin hükümlerinden birini veya birkaçını yahut da tamamını inkâr eden kimseye kâfir denir.

- Mesela zekâtın farz, kumarın haram oluşunu inkâr eden; meleklere, ilahi kitaplara, ahirete iman etmeyen kâfirdir.

- Kâfirler ahirette cehenneme girecekler ve orada ebedî olarak kalacaklardır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "(Âyetlerimizi) inkâr etmiş ve kâfir olarak ölmüş olanlara gelince, işte Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onların üstünedir. Onlar ebediyen o lanet içinde kalırlar. Artık ne azapları hafifletilir, ne de onların yüzlerine bakılır."

(Bakara suresi, 161-162. ayetler.)

- İslam inancında müşrikler de kâfir olarak değerlendirilir.

- Sözlükte ortak kabul etmek anlamına gelen şirk, terim olarak Allah'ın tek ilah ve gerçek mabud oluşunda, isim, sıfat, fiillerinde ve hükümlerinde Allah'a ortaklar koşmak demektir.

- Müşrikler uluhiyeti inkâr etmeseler de Allah'tan başka ilâhlar olduğunu kabul edip, onlara da taparlar.
- Allah'la beraber başka bazı varlıklara ilahlık yakıştırırlar.
- Sadece Allah'a mahsus olması gereken isim ve sıfatları başka varlıklarda da görürler.

- Allah'a ortak koşmak, özü tevhit hakikatine dayanan İslam dininin asla kabul edemeyeceği bir anlayıştır.
- Dinimizde Allah'a şirk koşmak günahların en büyüğüdür.
- Allah, şirk dışındaki diğer günahları bağışlayabileceğini ancak şirk koşmayı kesinlikle affetmeyeceğini bildirmektedir.

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "Allah kendine ortak koşulmasını asla bağışlamaz. Bundan başkasını dilediği kimse için bağışlar. Kim Allah'a ortak koşarsa büsbütün sapıtmıştır."

(Nisa suresi, 116. ayet.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Fâsık

- Dinin emir ve yasaklarına aykırı davranmaya, hak yoldan saparak dinin sınırları dışına çıkmaya **fısk**, bu davranışı sergileyenlere ise **fâsık** denir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

- Fâsık kavramı Allah'ın emir ve yasaklarına itaatsizlik eden herkes için kullanılır.

- Müşrikler, kâfirler ve münafıklar itikadi bakımdan fâsık sayılırlar.
- Müslümanlar ise büyük günah işlediğinde veya küçük günahta ısrar ettiğinde ameli fâsık sayılırlar.

- Müslümanlar küfürden, nifaktan, fısktan, şirkten uzak durur ve bütün davranışlarında sadece Allah rızasını gözetir.
- Bu anlamda Müslüman'ın ayırıcı vasıflarından biri de ihlastır.
- Bir Müslüman hem bu dünyada hem de ahirette mutluluğa ulaşmak için dinimizin temel kavramlarından birisi olan ihlası benimsemeli, imanında, amellerinde ve davranışlarında ihlasla hareket etmelidir.

- **Âmentü denilince ne anlıyorsunuz?**

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

6. İslam İnanç Esasları

- Dinimizde inanç esasları altı tane olup, bunlara "âmentü esasları" da denir.

1. ÜNİTE /İMAN

"Âmentü billâhi ve melâiketihi ve kütübihi ve rusulihi ve'l-yevmi'l-âhiri ve bi'l-kaderi hayrihi ve şerrihi minallahi teâlâ ve'l-ba'sü ba'de'l-mevti hakkun. Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abduhû ve resûluhû."

"Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe, kadere, hayrın ve şerrin Allah'tan olduğuna inandım. Ölümden sonra diriliş haktır. Allah'tan başka ilah olmadığına, Hz. Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şahitlik ederim."

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Allah'a İman

- Tüm varlıkları yaratan, nimetleriyle yaşatan, ilim, irade ve kudret sahibi, övgü ve senaya layık Yüce Allah'ın varlığına ve birliğine inanmak tüm iman esaslarının özüdür.

1. ÜNİTE /İMAN

- Allah'a iman etmek, O'nun bütün noksanlıklardan uzak bulunduğunu kabul etmeyi gerektirir.
- İnsanın yaratılış amacı Rabbini tanımak ve O'na en güzel şekilde kulluk etmektir.
- Bizler Allah'ı, vahiy yoluyla bize bildirdiği isimleri ve sıfatlarıyla tanır ve iman ederiz.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "O Allah ki O'ndan başka ilah yoktur. Hayy'dır, Kayyûm'dur. Onu ne uyku tutar ne de uyuklama. Göklerde ve yerde ne varsa hepsi O'nundur. O'nun katında izin verdikleri hariç kimse şefaat edemez. Kullarının gizlediklerini de bilir açıkladıklarını da. O'nun dilemesi dışında kimse O'nun ilminden bir şey bilemez. O'nun kürsüsü gökleri ve yeri kuşatmıştır. Onları korumak O'na zor gelmez. O, Aliyy ve Azim'dir.

(Bakara suresi, 255. ayet.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Meleklere İman

- Melekler hakkındaki bilgilerimiz, Kur'an ayetlerinde ve Peygamberimizin açıklamalarında bizlere verilen bilgilerle sınırlıdır.
- Meleklere inanmamak vahyi, peygamberliği ve ilahi kitapları kabul etmemek anlamına gelir.

- Bu bilgilere göre melekler nurdan yaratılmış varlıklar olup cinsiyetleri; yeme içmek gibi insani ihtiyaçları yoktur.
- Melekler daima Yüce Allah'ı zikreden; O'nun emirlerini yerine getiren; hiçbir zaman isyan etmeyen şerefli varlıklardır.
- Müminler için dua ederler, güzel kokulardan, güzel sözlerden, ilim meclislerinden hoşlanırlar, Kur'an'ı dinlemeyi çok severler.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de iman ettiler. Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler..."

(Bakara suresi, 285. ayet.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Kitaplara İman

- Yüce Allah'ın, kullarına yol göstermek maksadıyla peygamberlerine gönderdiği vahiylerin yazıya geçirilmiş haline **ilahi kitap** denir.
- En son vahiy olan Kur'an-ı Kerim'e ve ondan önceki vahiylere iman etmek de iman esaslarındandır.

1. ÜNİTE /İMAN

- Hz. Musa'ya verilen Tevrat, Hz. Davud'a verilen Zebur, Hz. İsa'ya verilen İncil ve Hz. Muhammed'e indirilen Kur'an-ı Kerim, bizim kabul ettiğimiz ve inandığımız ilahi kitaplardır.

- Ancak Kur'an'dan önceki kitaplar, Kur'an gibi asıllarını koruyamamış; Yahudiler ve Hıristiyanlar tarafından ilave ve çıkarmalar yapılarak tahrif edilmişlerdir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "Ey iman edenler, Allah'a, peygamberlerine, peygamberlerine indirdiği kitaba ve daha önce indirdiği kitaba iman edin..."

(Nisa suresi, 136. ayet.)

- "Kur'an'ı muhakkak ki biz indirdik. Elbette onu yine biz koruyacağız."

(Hicr suresi, 9. ayet.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Peygamberlere İman

- Yüce Allah'ın melek vasıtasıyla gönderdiği vahyi insanlara ulaştıran kişilere **peygamber** (resul, nebi, elçi) denir.

- Bizler ilk insan ve ilk peygamber olan Hz. Âdem'den Hz Muhammed'e (s.a.v.) kadar görevlendirilmiş tüm peygamberlere iman ederiz.

1. ÜNİTE /İMAN

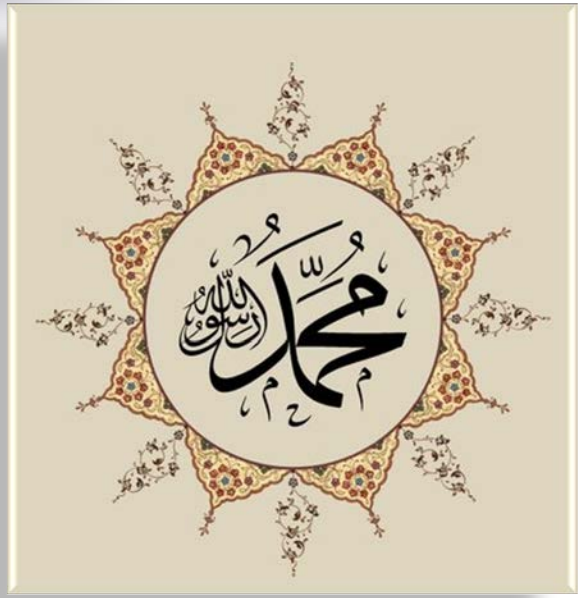

- Peygamberler, dini insanlara tebliğ etmekle kalmamışlar, kendileri de birer mümin olarak dini yaşamışlar ve insanlara örneklik ve rehberlik yapmışlardır.

- Vazifeleri esnasında pek çok zorluklarla karşılaşmışlar ama yılmaksızın görevlerini yerine getirmişlerdir.

- Hatta bazıları kavimleri tarafından öldürülerek şehit edilmişlerdir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "Allah'ı ve peygamberlerini inkâr edenler ve Allah ile peygamberlerini birbirinden ayırmak isteyip bir kısmına iman ederiz ama bir kısmına inanmayız diyenler ve bunlar arasında bir yol tutmak isteyenler yok mu? İşte gerçekten kâfirler bunlardır..."

(Nisa suresi, 150-151. ayetler.)

- "... O (Muhammed), Allah'ın Resûlü ve peygamberlerin sonuncusudur...."

(Ahzab suresi, 40. ayet.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ahirete İman

- Kıyametin kopmasıyla birlikte başlayacak olan ebedi hayata ahiret hayatı denir.

- Bizler ahiret hayatına, ebediliğine, kıyametin kopacağına, kabir hayatına, sura üfürmeye, yeniden dirilmeye, haşir ve mahşere, hesap ve suale, amel defterlerinin dağıtılmasına, mizana, sırata, cehenneme ve cennete iman ederiz.

- Ahirete iman, insanın ve diğer varlıkların boş yere yaratılmadığı, amaçsız ve gayesiz olmadığı sonucuna götürür.
- Mümin insan, ahirete iman ettiği için dünyayı bir imtihan yeri olarak değerlendirir.
- Ölümü bir yok oluş olarak görmez; cenneti kazanmak için dünya hayatını en iyi bir şekilde değerlendirmeye çalışır.
- İyi de olsa kötü de olsa tüm yaptıklarından hesaba çekileceğini bildiği için dünya hayatını bu sorumluluk duygusuna göre yaşar.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "...Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, peygamberlerini ve ahiret gününü inkâr ederse o tam manasıyla sapıtmıştır."

(Nisa suresi, 136. ayet.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Peygamberimiz buyuruyor ki:

- "Her kim Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsa komşusuna eziyet etmesin. Her kim Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsa misafirine ikramda bulunsun. Her kim Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsa ya hayır söylesin ya da sussun!"

(Buhârî, Edeb, 3; Müslim, İman, 75.)

Kader ve Kazaya İman

- Kaza ve kadere iman; Allah'ın ilim, irade, kudret gibi sıfatlarına inanmanın bir sonucudur.

- Kaza ve kadere iman etmek demek, hayır ve şer, iyi ve kötü ne varsa tüm bunların Allah'ın bilgisi, dilemesi, kudreti ve yaratması ile mümkün olduğuna, Allah'tan başka yaratıcı olmadığına inanmak demektir.

- Kadere iman, ayrıca kâinatta olan her şeyin bir ölçü ve hikmete göre cereyan ettiğini kabul etmek demektir.
- Kader inancımız gereği bütün fiillerimizden sorumluyuzdur.
- Bu sebeple kader, sorumluluktan kaçmak için değil, kişinin haddini bilmesi, iyilik ve başarı durumunda her şeyi yaratan ve takdir edenin Allah olduğunu hatırlaması içindir.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Rabbimiz buyuruyor ki:

- "Gaybın anahtarları Allah'ın yanındadır; onları O'ndan başkası bilmez. O, karada ve denizde ne varsa bilir; O'nun ilmi dışında bir yaprak bile düşmez. O yerin karanlıkları içindeki tek bir taneyi dahi bilir. Yaş ve kuru ne varsa hepsi apaçık bir kitaptadır."

(En'am suresi, 59. ayet.)

- "Kim iyi bir iş yaparsa faydası kendisinedir ve kim kötülükte bulunursa zararı kendisinedir..."

(Fussilet suresi, 46. ayet.)

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ünitemizi Değerlendirelim

1. İman ve İslam arasındaki ilişkiyi açıklayınız.
2. İslam inancının temel kaynakları nelerdir? Açıklayınız.
3. İman; kalp ile tasdik dil ile ikrardır sözünü açıklayınız.
4. İmanın geçerli olması için gerekli şartları açıklayınız.
5. İslam inanç esaslarını kısaca anlatınız.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Cevaplayalım

Allah'a, Hz. Peygamber'e ve onun haber verdiği her şeyin hak ve gerçek olduğuna yürekten inanan kimseye ---- denir.

1. Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) Fâsık
B) Mümin
C) Kâfir
D) Münafık
E) Müşrik

2. Aşağıdakilerden hangisi imanın geçerlilik şartlarından biri olamaz?

A) Samimi bir imanda şüphe olmamalıdır.
B) İman, yeis (ümitsizlik) halinde olmamalıdır.
C) İmanın kişinin özgür iradesiyle gerçekleşmesi gerekir.
D) İman esaslarının tamamına eksiksiz bir şekilde iman etmek gerekir.
E) İman esaslarından bazılarının kabul edilmemesi imana zarar vermez.

Kişinin kendini bütünüyle Allah'a teslim etmesi, sadece ve tamamıyla O'na kulluk edip ortak koşmaması. (İmam Maturidi)

Allah'a tam teslimiyet, hükümlerine boyun eğmek ve emirlerine uymak. (İmam Eş'ari)

Hz. Peygamber'in haber verdiklerini samimiyetle benimseyip onlara uymak. (Seyyid Şerif Cürcani)

3. Yukarıdaki cümlelerde tarifi verilen kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) İhlas
B) İman
C) Akaid
D) Teklif
E) İslam

Bir hadisin ---- olmasının anlamı, o hadisin Hz. Peygamber tarafından söylendiğinin kesin olmasıdır. Hadislerin ve sünnetin ---- olanları hem inanç hem de ibadet konusunda kesin delildir ve onlarla amel edilir.

4. Verilen metinde boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

A) Sahih
B) Hasen
C) Ahad
D) Zayıf
E) Mütevâtir

Kişinin "Nasıl olsa imanım var, o halde muhakkak cennete giderim." düşüncesiyle kendinden emin olup amelleri boşlaması veya "Çok günah işledim, ben muhakkak cehennemliğim" diyerek affedilmekten ümidini kesmesi imana uygun bir tavır değildir.

5. Verilen metin imanın geçerli olabilmesi için gereken şartlardan hangisine vurgu yapmaktadır?

A) İman korku ve ümit arasında olmalıdır.
B) İman son nefeste ölüm korkusuyla olmamalıdır.
C) İman, iman esaslarının tümüne inanmayı gerektirir.
D) İman, dinin diğer hükümlerinin kabulünü de gerektirir.
E) İman, kalbin tasdik ettiği şeylerin davranışlara yansımasıdır.

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Hazırlayanlar
Kübra UZUN,
Hatice Büşra PAKSOY,
Furkan ÖZÜDOĞRU

Redaksiyon
Suna AKKURT

Tasarım
Hanife KOYUTÜRK

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ